

CIRKELDAGBOK (år1992)

CIRKELNS NAMN OCH NUMMER: Vår syförenings kvinnohistoria 295

DAG, TID OCH LOKAL: Vid våra symöten i hemmen

LEDARE: Edit Hultberg

STUDIECIRKELNS MÅL – DET HÄR VILL VI ARBETA MED:

Studiecirkelns mål är att återge vår syförenings arbete från starten Maria-dagen 1929. God hjälp har vi av kyrkoherde Th Åbergs historik vid föreningens 30 årsjubileum 1959. Som han med hjälp av äldre medlemmar då författade. (som här bifogas)

1. Bäl kyrkliga syförening
2. 1929
3. Hildur Johansson, Amanda Nyström, Emma Blomér, Augusta Johansson, Adolfina Hultberg, Karin Jakobsson
4. 10 -12? nu 8st
5. Kassaböcker finns från föreningens början hos föreningens föreståndare

Föreningen har skänkt en likvagn 1936 den kostade 872:kr, 3 mässhakar och skjorta. Alba, altarduk, mattor, altarvaser, sjuarmad ljusstake, vägglampetter, psalmböcker, predikstolkläde och antependium, tyg och stoppning till altarring. Bäl kyrka har av föreningen gåvor till ett värde av drygt 26000 kronor.

Föreståndarinna har under årens lopp varit förutom den nämnda Hildur Johansson även Adolfina Hultberg Stenstu, Amanda Nyström Sudergårda, Tora Johansson Sudergårda, Emmy Andersson Gute, Gullan Nilsson Upphuse. Helmi Nyström Sudergårda hade den sysslan i 12 år. För närvarande är Eivor Nylund Upphuse föreståndarinna. Vem eller vilka som har varit kassör de första 25 åren har vi inte lyckats få fram. Karin Gardell avgick som kassör 1960. Hon efterträddes av Anna Johansson Nystugu som i sin tur efterträddes av Helga Larsson och sedan 1991 har Gunilla Rudelius den sysslan.

År 1959 utsågs Edit Hultberg Stenstu till sekreterare. Det uppdraget har hon fortfarande med undantag av åren 1965-66 då Karin Gardell skötte det jobbet.

Medlemsantalet var 1960 omkring 15 st. År 1974 var bara 5-6 st. Men i slutet av sjuttioalet ökade vi till 8-9 st. Det medlemsantalet ligger kvar än idag då vi skriver 1992.

Medelålder i föreningen är omkring 68 år.

Den gamla syföreningskorgen finns kvar så ock en sparbössa.

En protokollsbok som börjar 1959. Kassaböcker sen föreningens start1929 finns kvar.

Det har bara inte varit arbete inom vår förening. På slutet av 40-talet, alltså efter kriget då det fanns bensin och bussarna fick köra nöjeskörning så kunde det hända att föreningen åkte på utflykt en

sommardag. Då besöktes några kyrkor och även annat sevärt. Matsäck hade var och en med sig och den avåts på lämpligt ställe ofta vid en badstrand för det var både äldre och yngre med på resan. Gemensamt kaffe intogs på ett kafé efter färdvägen.

Den traditionen varade till omkring på 60-talet. Då blev det vanligt med en bil på nästan varje gård. Så intresset avtog och det var svårt att hitta på nya resmål och medlemsantalet sjönk och med allt detta tillsammans upphörde dessa utflykter.

När kyrkoherde Th Åberg var i Källunge och Bäl hörde till det pastoratet gästade han och hans fru Elisabet ofta vår förening. En vinter läste han romanen ”Prästen från Uddarbo” för oss. Så det föranledde då att när den kom som film till Visby åkte vi med kyrkoherdeparet till stan en kväll på biobesök.

Hur såg vår socken ut?

År 1929 hörde Bäl församling till Källunge pastorat där även Hejnum och Vallstena socknar ingick. Präst var då Axel Klint, sedermera kontraktsprost i Norra kontraktet och bodde i Källunge prästgård.

Klockaren hette Edvard Nordin.

Skolan var gemensamt med Hejnum och var belägen i Hejnum nära gränsen till Bäl.

Slite – Roma järnväg passerade Bäl och dess stationshus morgon middag och kväll. Järnvägen lades ner 1953.

En affär fanns vid Gute vars ägare var Hilding Wallin, den upphörde 1970.

Mjölken kördes med hästskjuts till Larsarve i Källunge där en så kallad skumstation var belägen för att sedan med tåg föras vidare till Barlingbo mejeri för vidare förädling.

Här i Bäl var det två olika körlag, ett norr och ett söder om kyrkan där gårdarna turades om att köra till Larsarve.

Antalet medlemmar i hushållen var fler då än nu eftersom det fanns både manliga och kvinnliga tjänstefolk anställda och det var inte ovanligt att både 2 och 3 generationer bodde i samma hem.

Var hölls auktionerna och hur?

Förrän Bäl fick sin bygdegård 1948 hölls auktionerna i något hem som hade en någorlunda stor sal. Det var t.ex. hos Andersson Lilla-Bäl, Nyström Sudergårda och Ösarve.

Auktionisterna har genom åren varit Gustav Johansson, make till föreningens initiativtagare Hildur Johansson, Gunnar Jakobsson Sudergårda, Gustav Nilsson Upphuse och för närvarande sköter Erland Andersson Gute om den sysslan.

Syföreningens alster skiljer sig till en viss del från dess start till nutid. Förr använde karlarna randiga flanellskjortor under ytterskjortan varför sådana syddes och försåldes, även förkläden var mer i bruk förr än nu. Så symaskinen var flitigt i gång på varje möte. Handvirkade mellanspetsar till örngott och lakan såldes det var då vanligt att örngotten var färdigsydda men tyg till lakan fick köparen själv anskaffa. Hållare för tidningar att hänga på väggen och även en påse med fack för papper, påsar, kork, och snören med brodyr på fanns att

ropa in. Nu som då finns både stickade vantar och strumpor. Broderade dukar och löpare av varierande storlekar. Hembakade limpor, gottpåsar, tårtor och lotterier.

Vad arbetade dom i början till?

Axel Klint föreslog att Bäls lilla kyrka skulle vara uppvärmd. Men de 300: kronor som föreningen skänkte efter Luciafesten 1930 räckte ju inte. Så kyrkoherden anhöll om bidrag från Stiftskollekten och fick det så det kom en kamin till kyrkan. Socknen behövde en likvagn så det arbetade föreningen ihop till. Den beställdes genom en agent vid namn Henning Andersson. Den kom från Skillingaryd med tåg till Bäl station där John Nyström och Gunnar Jakobsson tog emot och ombesörjde transporten till ett iordningställt förråd vid kyrkstallet. Det var år 1936. Vagnen kostade 872 kr. Frakten 59:-. Mattor till kyrkan har syföreningen även skänkt så även altarduk, duk till sakristian, altavaser av malm, en sjuarmad ljusstake, 2 mässkrudar, lampetter på väggarna. Alba, psalmböcker, gravkläde, bärlinor och duk för täckning av jordhög vid gravöppning. Predikstolskläde och antependium mm.

Framtiden?

Barbro Anderssons funderingar om hur ser syföreningens framtid ut. Då medelåldern är hög bland medlemmarna ser det inte ljust ut om tio år. Risken är stor att det inte finns någon syförening kvar då. Jag vill ändå inte tro att det ska gå så illa. Jag hoppas att fler yngre ska bli intresserade och gå med i syföreningen. Vi har nu i Bäl även fått ta över bygdegården och det kan bli ganska kämpigt ekonomiskt så vi kanske får tänka på att dela vinsten vid auktionerna mellan bygdegården och de gamla vanliga uppgifterna. Kanske det kan bli ett annat intresse om folk vet att de arbetar för sin egen bygd. Jag hoppas verkligen att det ska finnas en framtid för syföreningen på något vis. Jag tycker det är tomt i socknen om det inte fanns en syförening. Damerna i densamma är alltid villiga att ställa upp med kaffe och dylikt i de flesta sammanhang.

Vart går pengarna?

Omkring 75-80 tusen kronor har den här lilla föreningen kunnat skänka till olika ändamål.

Vår egen sockenkyrka har fått drygt 26000 kr.

Vi har ett fadderbarn i Bangladesh dit har till dags datum gått 7352 kronor.

Rädda Barnen och Röda korset har fått bidrag

Missionen och Lutherhjälpen har fått mellan 7-8 tusen vardera.

Bidrag har även utgått till andra behjärtansvärda ändamål som t.ex. Sjömansvården, Polen, Biafra mm.